

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра політики у сфері боротьби зі злочинністю
та кримінального права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА»

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський)*

Освітня програма «Право»
Спеціальність 081 «Право»
Спеціалізація «Право»
Галузь знань 08 «Право»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 28 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Антикорупційна політика
Викладач (-і)	Яцина Максим Олександрович
Контактний телефон викладача	Яцина Максим Олександрович, тел. 0342 59-61-34
E-mail викладача	maksym.iatsyna@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/ . Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується виконання індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Дисципліна «Антикорупційна політика» являє собою один із спецкурсів кримінально-правового циклу. Даний спецкурс покликаний надати студентам поглибленні знання з процесів боротьби з корупцією, як вкрай негативного соціального явища. Актуальність курсу обумовлена тим, що на сучасному етапі розвитку України подолання корупції є одним з головних напрямків діяльності держави. Вивчення даного спецкурсу дозволить студентам набути знань про історію становлення та розвитку антикорупційної політики та законодавства в цій галузі, його джерела, стан та перспективи розвитку та реформування державної антикорупційної політики.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> вивчення дисципліни «Антикорупційна політика» є формування знань про: корупцію, як негативне соціальне явище; історію становлення та розвитку антикорупційної політики; сукупність і правову природу сучасного антикорупційного законодавства; набуття студентами знань з протидії корупції. <u>Основними цілями дисципліни</u> є: розуміння студентами сутності корупції; розуміння кримінально-правової політики та кримінологічної складової політик протидії корупції; набуття студентами знань про кримінально-правові механізми захисту порушених прав і свобод людини, внаслідок вчинення корупційних кримінальних правопорушень. Досягнення мети та цілей дисципліни можливе через виконання таких завдань: 1) освоєння глибоких та системних знань про корупцію, як негативного соціального явища; 2) формування у студентів розуміння правозастосування кримінально-правових норм спрямованих на протидію корупційної злочинності; 3) формування у студентів розуміння тенденцій розвитку антикорупційного законодавства.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Загальні компетентності:</u> - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; - здатність до здійснення порівняльно-правового аналізу. <u>Фахові компетентності:</u> - здатність застосовувати знання з основ теорії кримінального права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві; - знання і розуміння ретроспективи формування галузей кримінально-правового циклу; - здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у	

професійній діяльності; - здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування; - здатність до логічного, критичного і системного аналізу нормативно-правових та правозастосовних документів, розуміння їх правового характеру і значення. <u>Програмні результати навчання:</u> - здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання; - проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, в тому числі іноземних; - формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми; - використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин; - пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту; - належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності; - пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів; - застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.				
5. Організація навчання				
Обсяг навчальної дисципліни				
Вид заняття	Загальна кількість годин			
Лекції	8			
Семінарські заняття / практичні лабораторні	18			
Самостійна робота	64			
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий	
3	081 Право	2	Вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		Кількість год.		
		Лекції	Заняття	Сам. роб.
Тема 1. Корупція як негативне соціальне явище		2	2	4
Тема 2. Поняття та особливості антикорупційної політики		2	2	8
Тема 3. Антикорупційне законодавство України		2	2	8
Тема 4. Система антикорупційних органів України		0	4	12
Тема 5. Корупційні правопорушення: поняття, види, особливості відповідальності		0	2	8
Тема 6. Заходи протидії корупційної злочинності		0	2	8
Тема 7. Міжнародне законодавство у сфері протидії корупції		0	2	8
Тема 8. Антикорупційна політика Європейського Союзу		2	2	8
ЗАГ.		8	18	64
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (зі змінами та доповненнями) – текст розміщений на сайті навчально-наукового юридичного інституту https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%B			

	E%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%BE%D0%BA-%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B7%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%87%D1%96%D0%B2-%D1%83-%D0%9D%D0%9D%D0%AE%D0%86.pdf (надалі - Положення).
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання всіма студентами однієї письмової модульної контрольної роботи. Робота виконується 9-му семінарському занятті. На контрольну вноситься 1 описове завдання, яке оцінюється в 6 балів, 1 коротке завдання нормативно-правового змісту, яке оцінюється в 6 балів та 8 тестових запитань, кожне з яких оцінюється в 1 бал. Максимальний бал за контрольну становить 20. За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види індивідуальних завдань знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри https://kkr.pnu.edu.ua/ .
Семінарські заняття	Семінарські/практичні заняття проводяться згідно е-розкладу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Оцінювання студентів здійснюється згідно п. п. 4.4., 4.6. та 5.1.1. Положення.
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються Н. 5 Положення.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – <i>залік у письмовій формі</i> . На екзамен вноситься 2 описові завдання, які оцінюються по 10 балів, 15 тестових запитань, які оцінюються по 2 бали. Максимальний загальний бал за залік становить 50 балів.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Планується виконання студентами обов'язкових та декількох додаткових видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань та експрес-опитувань на семінарських заняттях, підготовна аналітичних доповідей, презентацій тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань.

Академічна доброчесність: Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять: Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття з навчальної дисципліни. Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника).

Неформальна освіта: порядок зарахування результатів неформального навчання здійснюється відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної

освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, яке розміщено за покликанням: <https://kmfa.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/64/2021/04/Положення-про-порядок-зарахування-результатів-неформальної-освіти.pdf>.

8. Рекомендована література

1. Альтернативний звіт з оцінки ефективності впровадження державної антикорупційної політики / О. В. Калітенко, Д. О. Калмиков, І. Б. Коліушко та ін.; за заг. ред. М. І. Хавронюка. Київ: Москаленко О. М., 2019. 366 с.
2. Береза О. Д. Напрями та сутність реформування державної антикорупційної політики України: сутність та особливості реалізації в постіндустріальному суспільстві : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління: 25.00.01. Київ, 2016, 218 с.
3. Бусол О. Ю., Костенко О. М. Концепція протидії корупційній злочинності в Україні потребує нових підходів: основні тези. *Публічне право*. 2016. № 2. С. 143–151. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pp_2016_2_21
4. Вольний В.І. Антикорупційна політика в Україні: Навчально-методичний посібник. – Тернопіль: ТНЕУ. – 2013. – 241 с.
5. Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування: монографія / автор. кол.: В. В. Василевич, Т. Е. Василевська, В. Ф. Нестерович, Е. В. Расюк, А. В. Савченко, В. Л. Федоренко (кер.) та ін.; за ред. Ю. В. Ковбасюка і В. Л. Федоренка. Київ: Вид-во «Ліра-К», 2016. 524 с. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/handle/123456789/7683>
6. Запобігання корупції у запитаннях і відповідях: посібник для суддів. К.: Ваіте, 2017. – 146 с. URL: <http://www.nsj.gov.ua/files/1526979943Anti-Corruption%20Handbook.pdf>
7. Кікалішвілі М. В. Стратегія й тактика протидії корупційній злочинності в Україні: монографія / М. В. Кікашвілі. – Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 416 с.
8. Новак А. Національна антикорупційна політика: особливості та основні чинники розвитку в умовах сучасного державотворення. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2017. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2017/2017_03\(34\)/11.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2017/2017_03(34)/11.pdf).
9. Трепак В. М. Протидія корупції в Україні: теоретико-прикладні проблеми : монографія / В. М. Трепак. – Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 444 с.
10. Шестопалова Л. Відмежування корупційних правопорушень від правопорушень, пов'язаних із корупцією. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 5. С. 193–197. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgip_2017_5_44.
11. Лешанич Л.В. Корупція в юридичній діяльності та шляхи боротьби з нею. Лешанич Л.В., Ціпкал А.М. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету: Серія ПРАВО*. Вип. 78, Ч. 1. 2023. С. 110-115. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/286252/280199>.
12. Кікалішвілі М.В. Соціально-психологічні фактори корупції. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. №4. 2023. С. 324-329. URL: <http://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2023/09/56.pdf>.
13. Шило С. Особливості застосування законодавства про запобігання корупції в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету: Серія ПРАВО*. Вип. 74, Ч. 2. 2023. С. 86-93. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/273488/268864>.
14. Резюме до Альтернативного звіту з оцінки ефективності впровадження державної антикорупційної політики [О. Калітенко, О. Лемєнов, Б. Малишев та ін.] ; за заг. ред. М. Хавронюка. – К., 2021. – 47 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1uzEPRIfj9GaKr2qt5tLSDo5pNXxoXCKu/view?pli=1/>.
15. Проект державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки. Національне агентство з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/proekt-dap>.
16. Нестеренко К. О., Булгакова О. В. Антикорупційна політика України в контексті війни. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету: Серія ПРАВО*. Вип. 77, Ч. 2. 2023. С. 98-101. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/283900/278073>.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Яцина М. О. Методичні вказівки для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Антикорупційна політика» для здобувачів денної форми навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 081 «Право», спеціальності 081 «Право», ОПП «Право» (3 семестр). Івано-Франківськ : Навчальнонауковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2023. 15 с.
2. Яцина М. О. Методичні вказівки для підготовки до семінарських (практичних) занять з навчальної дисципліни «Антикорупційна політика» для здобувачів денної форми навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 081 «Право», спеціальності 081 «Право», ОПП «Право» (3 семестр). Івано-Франківськ : Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2023. 18 с.

**Підготував: асист. Яцина М. О.,
доктор філософії зі спеціальності «Право»**